

Fiskeridirektoratet
Postboks 185 Sentrum
5804 Bergen

FISKERIDIREKTORATET	
ARKIV	333
17. FEB. 2009	
SAKS.NR. 2009/3194	DOK.NR.
U.O. §	

Deres ref:

Vår ref: 2008/1353

His 13.02.2009

Arkivnr. 339

Løpenr. 865/2009

HØRING AV RAPPORT OM FRAMTIDIG FORVALTNING AV ÅL I NORGE

Bakgrunn

Europeisk ål har utbredelse over store deler av Vest-Europa og nordlige Afrika. I Norge som i Europa foregår det et tradisjonsrikt fiske med ruser etter ål. Selv om de offisielle fangstene de siste år har gått noe nedover, er ålefisket fremdeles viktig for mange kystfiskere. I følge det Internasjonale råd for havforskning (ICES 2007), foreligger det ikke tilstrekkelig informasjon til å gi en fullgod oversikt av bestandssituasjonen for europeisk ål. Tilgjengelig informasjon viser imidlertid negativ utvikling over lang tid og at bestanden sannsynligvis ligger på et historisk og kritisk lavt nivå over hele utbredelsesområdet. Det antas å være mange ulike årsaker til den vedvarende nedgangen i tallrikhet. Rekrutteringen til bestanden er på et historisk lavmål, og utgjør nå mellom 1 og 3 prosent av nivåene før 1980. Særlig de siste 25 år har rekrutteringen til bestanden vist betydelig nedgang (ICES 2007). Fiskedødeligheten er høy både for glassål og voksen ål (gulål og blankål). ICES anbefaler å redusere menneskeskapt dødelighet så mye som mulig så snart som mulig, for derved å tilpasse beskatningen til lavt rekrutteringsnivå og forhåpentlig starte gjenoppbygging av bestanden (EIFAC/ICES 2008). Usikkerhet om den reelle bestandssituasjonen og de vedvarende negative trendene tilsier strenge forvaltningstiltak. Ål står oppført på Artsdatabankens norske rødliste som «kritisk truet» art. Ål er også oppført på CITES liste II. Dette betyr at det kreves særskilte tillatelser ved eksport av ål.

Arbeidsgruppen

Fiskeridirektøren nedsatte i april 2008 i år en arbeidsgruppe med formål å foreslå tiltak som kan bidra til å redusere beskatningen av ål i Norge og derved bidra til å bygge opp igjen den europeiske bestanden. Gruppen har hatt medlemmer fra Universitetet i Oslo, Fiskeridirektoratet og Havforskningsinstituttet.

Delt innstilling

Arbeidsgruppens medlemmer fra forskningsmiljøene anbefaler en forvaltningsstrategi som innebærer en midlertidig fredning av ål i sjøen i minimum 15 år. I løpet av fredningsperioden bør det utredes om det er ressursmessig grunnlag for et norsk fiske etter ål. Medlemmene fra

Havforskningsinstituttet

Postboks 1870 Nordnes, 5817 Bergen
Tlf.: 55 23 85 00
Faks: 55 23 85 31
E-post: havforskningsinstituttet@imr.no

Avdeling: Forsknings- og rådgivningsprogram
Økosystem Kystsonen
Saksbehandler: Einar Dahl
Tlf.: 37 05 90 40
E-post: einard@imr.no
Besøk: Nye Flødevigveien 20

Org.no. NO 971 349 077

Bank: 7694.05.00849
Swift-adr.: DNBANOKK
IBAN: NO74 7694 0500 849
www.imr.no

Fiskeridirektoratet anbefaler at det åpnes for fortsatt fiske, men at fiskeinnsatsen eller fangstuttaket halveres sammenliknet med fisket i perioden 2004 til 2007. Dette er tiltak som er sammenliknbare med de reguleringene EU gjennomfører.

Havforskningsinstituttets prinsipielle syn og konkrete vurderinger

Havforskningsinstituttet har som oppgave å tjene samfunnet ved å levere vitenskapelige råd til myndighetene for forvaltning ressursene i havet og på kysten, basert på langsiktighet og "føre-var-prinsippet". Havforskningsinstituttet har bidratt med norske vitenskapelige data til arbeidet i ICES og støtter anbefalingene fullt ut. Hovedkonklusjonene bygger på tidsserier samlet inn i standardiserte undersøkelser på ulike livsstadier (EIFAC/ICES 2008).

Havforskningsinstituttets standardiserte strandnotundersøkelse på Skagerrakkysten, utført årlig siden 1919, produserer en tallrikhetsindeks for ål i sjø. Tallrikhetsindeksen har de seinere årene vist en negativ trend og er nå nådd historisk bunnivå. I 2007 ble det for første gang ikke fanget en eneste ål i de ca. 120 nottrekkene på kyststrekningen Vest-Agder til Østfold. Gjennomsnittslengden på kjønnsmoden ål er gått opp med 10-15 cm siden 1993, hvilket også underbygger antagelsen om en rekrutteringssvikt.

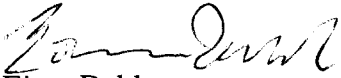
Norsk Institutt for Naturforskning (NINA) har tilsvarende i en årrekke samlet åledata fra elven Imsa i Rogaland. De viser at oppgang av ålefaringer (små ål som er klare for vandring opp i elver og innsjøer), som frem til 1995 lå på mellom 5000 og 50 000 per år, nå er kraftig redusert. I 2008 ble kun 1000 ålefaringer registrert i NINAs ålefelle i Imsa, noe høyere enn i 2007 som var et bunnår. Det er også påvist en klar nedgang i produksjonen av blankål som vandrer ut fra Imsa. Måleserier over hele Europa viser samme trend. Vi ser altså at den negative trenden mht. rekruttering og tallrikhet kan observeres over store geografiske områder hos ulike livsstadier, glassål, gulål og blankål.

ICES og Havforskningsinstituttet har også data for fangst per enhet innsats i det kommersielle fisket med ruser. Slike data viser nedgang de seinere årene, men ikke i like stor grad som tallrikhetsindekser fra standardiserte vitenskapelig undersøkelser. Problemet med de kommersielle fangst per enhet innsats data er at informasjonen om endringer i fangsteffektivitet som følge av endringer over tid i redskap eller praksis mangler. Trendene påvirkes sterkt av slike endringer, og det er ikke uvanlig å observere økende effektivitet i en situasjon med negativ trend i tallrikhet. Instituttet må derfor legge mer vekt på informasjon fra standardiserte undersøkelser hvor fangsteffektiviteten og observasjonsmetodikken er holdt uforandret over lang tid.

Havforskningsinstituttet vurderer situasjonen for ål som svært alvorlig, også i Norge. I likhet med ICES mener Instituttet at dagens bestandssituasjon er et resultat av kombinasjonen av rekrutteringssvikt (som kan skyldes naturlige årsaker) og for høy beskatning i hele Europa. Det er en viss sannsynlighet for at klimaforandringer har medført oppvarming av vannmassene i Sargassohavet, som igjen har medført ufordelaktige forhold for ålelarvene og dermed svakere enn normal overleving. Dette kan vi ikke bøte på med tiltak innen fiskeriforvaltningen i Norge og Europa. Men hva vi bør tilstrebe er å tilpasse beskatningen til den svake rekrutteringen og derved fremme restaurering av hva synes å være en vesentlig redusert voksenbestand.

Forvaltningsprinsippet i den nye havressursloven innebærer at det kan fiskes på alle bestander når høsting er bærekraftig, men at det må settes i verk tiltak dersom dette ikke er tilfelle. Våre vurderinger og annen informasjon brukt i ICES (2007) tilsier at det foreligger risiko for sammenbrudd i forekomstene. Instituttet har ikke fullgodt grunnlag for å vurdere hvorvidt et begrenset fiske vil være bærekraftig, men tviler på dette. Instituttet kan derfor ikke anbefale fortsatt fiske og opprettholder rådet om midlertidig fredning av ålen i 15 år.

Vennlig hilsen

Einar Dahl

Programleder

Forsknings- og rådgivningsprogram økosystem kystsone